

Waarom voor christenen de persoon van Jezus uniek is en blijft.

(niet-gepubliceerde column Knack) juli 2016

Sinds enkele decennia is het de mode om alle godsdiensten over één kam te scheren: de uitspraak 'Alle wegen leiden naar God' is populair en veelgehoord. Als vredelievend mens zou ik oprecht willen dat het waar is, en het zou het mij véél gemakkelijker maken in de omgang met andersgelovigen. Maar het botst helaas met wat ik zie en observeer, en ook met mijn verstand. Het is namelijk enkel een 'feel good'-slogan die niet overeenstemt met de realiteit. Het is waar dat we ook het gemeenschappelijke moeten zien en geen ruzie uitlokken, maar de verschillen onder tafel vegen, is je kop in het zand steken.

Voor allen die zich christen noemen (katholieken, protestanten, evangelischen, orthodoxen, anglicanen... om maar de grootste groepen te noemen), is Jezus van Nazareth de centrale persoon, of nog sterker: de Zoon van God. Sommigen zouden dit een 'irrationeel dogma' noemen, maar er zijn toch ook ernstige 'rationele' argumenten hiervoor. Hij is niet zomaar de eerste de beste. Hij heeft wel degelijk een aantal unieke dingen gedaan en gezegd, die hem respect bezorgd hebben tot vér buiten zijn eigen religie.

Om te beginnen: hij heeft de grootste godsdienst ter wereld gesticht. Niet dat de aantallen een doorslaggevend argument zijn (want de meerderheid heeft niet automatisch gelijk), maar het zegt toch wel wat, hé? 2,5 miljard volgelingen, en dat 2000 jaar na je dood: wie doet het hem na? Eigenlijk geen enkele andere politieke of religieuze leider! In ieder geval: het maakt dat het wel de moeite waard is om eens serieus naar zijn woorden te luisteren. Het is in dit kader eigenlijk zelfs een beetje onverantwoord voor elk ernstig zoekend en openminded mens om zijn woorden níet te lezen!

'Zijn woorden' is het tweede unieke aan Jezus: hoewel hij zelf geen letter heeft nagelaten, is zijn boek (de Bijbel) met vlag en wimpel wereldrecordhouder: de verkoopcijfers blijven pieken. Het is veruit het meest vertaalde boek ter wereld: de volledige Bijbel is vertaald in meer dan 530 talen en delen ervan in meer dan 2900 talen. Om even te vergelijken: als een boek 70 maal vertaald wordt (zoals bijv. Harry Potter), is dit al een wereldsucces. De Bijbel is een reus in de wereldliteratuur waar je, om vele redenen, niet naast kan kijken.

Jezus is ook uniek om zijn woorden zelf. Hij heeft dingen gezegd die geen sterveling in de mond zou durven nemen. Hij heeft morele normen gesteld waar niemand van ons aan kan tippen: terwijl wij al nauwelijks genoeg liefde hebben voor onze directe naasten, zegt hij: 'Heb uw vijanden lief, zegen wie u vervloekt, bid voor wie u vervolgt'. Zonder een blad voor de mond te nemen, zegt hij: 'Als je rechteroog je tot zonde verleidt, ruk het uit', en zonder zich te verontschuldigen of het af te zwakken zegt hij: 'Wees volmaakt zoals uw hemelse Vader volmaakt is'. En ondanks deze onhaalbaar hoge morele normen, kwam hij nooit over als moraalridder.

Maar nog sterker: Jezus heeft claims gemaakt die je van je sokken blazen, zoals: 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven', 'Mijn Vader en ik zijn één', 'Hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen niet voorbijgaan'. Mohammed, Boeddha of Confucius hebben nooit geclaimd om Gods Zoon te zijn, zelfs niet om volmaakt te zijn. Ook heeft geen van hen gezegd: 'Volg Mij!' of 'Wie

niet bereid is zijn vader en moeder achter te laten, zijn kruis op te nemen, ja, zelfs zijn eigen leven te geven, is mij niet waard'. Hij maakte de allerhoogste aanspraken en toch kwam hij niet arrogant over of als 'gestoord'. Van ieder dit zoiets vandaag zou zeggen, zou je onmiddellijk denken dat hij aan godsdienstwaanzin lijdt, maar bij Jezus niet. Hoe zou dat komen? Omdat de rest van zijn leven dat ondersteunt?

Want zijn woorden staan niet los van zijn daden: de wonderen die hij gedaan heeft zijn, als ze waar zijn, onvergelijklijk: geen enkele profeet, tovenaars, sjamaan of paragnost heeft ooit zelfs beweerd op water te kunnen wandelen, een storm te stillen of doden op te wekken. Er is geen enkele ziekte die hij niet genas of waarvan hij zei: 'Sorry, deze is te moeilijk voor mij'. Natuurlijk zullen vele moderne mensen zeggen: 'Ja, maar deze wonderen zijn toch symbolisch, figuurlijk bedoeld...' Maar als je ze puur symbolisch zou uitleggen, kom je in andere grote problemen die je niet kan verklaren. De meest 'logische' uitleg van de wonderverhalen is dat je ze gewoon leest zoals ze er staan.

Jezus was ook uitzonderlijk in zijn houding: hij kon met alle mensen overweg, hoge en lage, Jood en Romein, rijk en arm, oud en jong. Hij toonde liefde voor verlorenen, had aandacht voor uitgestotenen en melaatsen, at met tollenaars en prostituees. Hoewel hij zeer heilig was, was hij toch zeer benaderbaar en niet-oordelend. Hij leefde als een heilige, en was tegelijk ongekend mild: hij reageerde niet op beledigingen, gooide niet met stenen, en vergaf zonden. Maar hij kon ook ferm zijn: hij kon voor koning Herodes en gouverneur Pilatus staan zonder met zijn ogen te knippen. Hij nam geen blad voor de mond tegenover de machthebbers, maar confronteerde de religieuze klasse van zijn tijd vlijmscherp om haar hypocrisie – het heeft hem ook zijn leven gekost.

Jezus was van zeer bescheiden afkomst, maar wordt onder de grootsten der aarde gerekend. Hij kon de allerdiepste dingen zeggen op de allereenvoudigste manier: hij had geen hoogdravend, intellectueel jargon nodig om indruk te maken. Toen ze hem op de rooster legden met strikvrage, 'dribbelde' hij met gemak tussen de valstrikken door, zoals 'Geef aan de keizer wat de keizer toekomt, en aan God wat God toekomt'. Hij was een man die 'out of the box' dacht, in oneindige mogelijkheden: 'Niets is onmogelijk voor wie gelooft' en 'Jullie zullen grotere dingen doen dan ik'. Jezus wordt erkend als een grote morele leraar, maar hij was duidelijk veel méér dan dat.

En het laatste waarin hij uniek is, is dat hij volgens de evangeliëverhalen zichzelf totaal en radicaal opgeofferd heeft, tot zijn laatste druppel bloed toe. En hij was geen 'slachtoffer', want hij had elke gelegenheid om aan de kruisiging te ontkomen. Hij deed het met zijn volle verstand, uit vrije wil en met zijn ganse hart. Maar om dit helemaal uit te werken, heb je een heel boek nodig (en ik wil hiervoor dan ook verwijzen naar mijn boekje 'Jezus 2.0' (2015, Davidsfonds) ([link naar de website: www.jezus2.be](http://www.jezus2.be)).

Het christendom kan niet roemen op zichzelf, de Kerk kan niet uitpakken met haar prestaties ('Kijk eens hoe goed wij het gedaan hebben'), want ze heeft waarschijnlijk méér fout gedaan dan juist. Een nederige kerk zal alleen roemen op haar Stichter. Maar het is nog meer verbazend dat in het christelijke Europa deze Jezus vandaag doodgezwegen wordt, dat het bijna taboe is om over hem te praten. Waarom schamen vele christenen zich voor hun Meester? Waarom zet

seculier Europa zulke geestelijke leider van wereldklasse, het beste van haar spirituele erfenis, bij het groot huisvuil? Het lijkt op dat oude vrouwtje dat al haar oude 'rommel' van de zolder op straat zet, en achteraf hoort dat er een authentieke Rubens tussen zat. Of, om het in voetbaltermen te zeggen, op een ploeg die een topspeler in huis heeft en hem de hele tijd op de reservebank laat zitten. Er is niemand zó arm als hij die op een grote schatkist zit, maar niet eens de moeite doet om te kijken welke schat erin zit.

Ignace Demaerel